

Reguleringsmyndigheten for Energi

Middelthuns gate 29
Postboks 5091, Majorstua
0310, Oslo
Sendes til: rme@nve.no

Cathrine Lund Larsen

Konserndirektør for Økonomi og finans i Statnett

Statnetts høringsvar om endring i metode for inflasjonsjustering av drifts- og vedlikeholdskostnader

Vi viser til høring 3/2025 med forslag til endring i metode for inflasjonsjustering av drifts- og vedlikeholdskostnader (heretter "DV-kostnader"). Det er positivt at RME vurderer hvilken prisindeks som bør benyttes i beregningen av inntektsrammer. En indeks som reflekterer den faktiske prisveksten er avgjørende for at inntektsrammer skal fange opp kostnadsutviklingen på en god måte. Dette gjelder generelt, og spesielt for Statnett som ikke omfattes av rekalkibreringen i reguleringen.

Vi deler vurderingen av at dagens indeks - konsumprisindeksen for tjenester hvor arbeidskraft dominerer (heretter "KPI-lønn" - SSB-tabell 1118) - ikke har hatt tilstrekkelig sammenheng med den faktiske kostnadsveksten de siste årene.

Imidlertid mener vi at det foreslåtte alternativet, konsumprisindeks (heretter "KPI" - SSB tabell 03014), heller ikke er en egnet løsning. Vi mener "KPI-lønn uten administrerte priser" vil være den mest egnede indeksen fremover, for både justering av kostnadsgrunnlag og kostnadsnorm.

Nedenfor fremlegges vår begrunnelse og analyse til støtte for vårt standpunkt.

1. Vi har replikert RME sin analyse inkludert Statnett, og finner da at KPI-lønn uten administrerte priser treffer best for perioden totalt sett

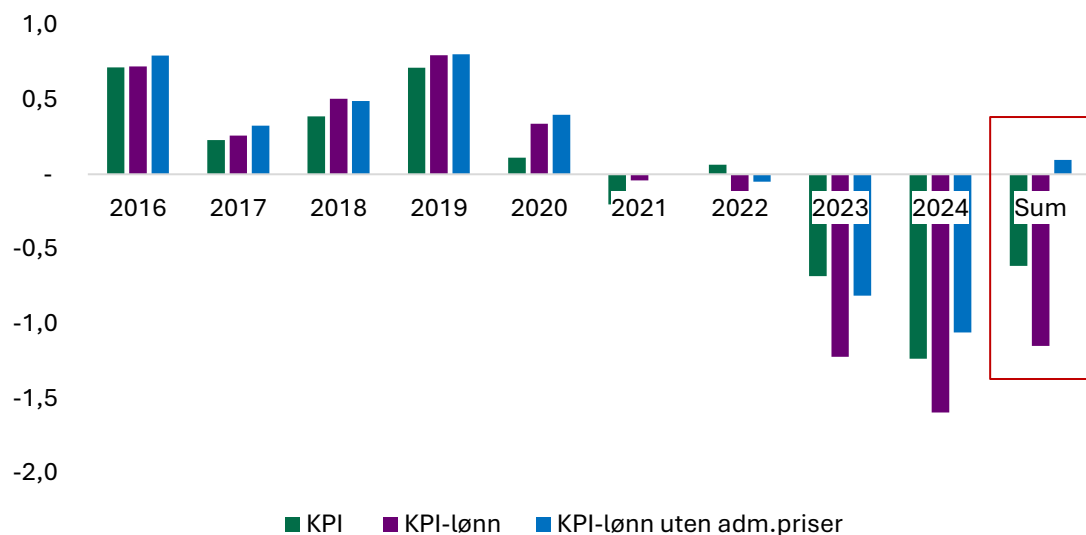
RME begrunner sitt forslag med en analyse av perioden 2016-2024, der faktisk utvikling i DV-kostnader sammenlignes med utviklingen predikert av KPI, KPI-lønn og KPI-lønn uten administrerte priser på kostnadene to år tilbake tid (kostnadsgrunnlaget). Statnett er ikke inkludert i analysen. RME konkluderer med at KPI har vært mest treffsikker i denne perioden.

Vi har replikert RME sin analyse og inkludert Statnett sine kostnader, og finner da at KPI-lønn uten administrerte priser treffer best for perioden. Figur 1 viser at KPI treffer best i de fleste årene, mens i sum i perioden er det KPI-lønn uten administrerte priser som fører til minst differanse mellom predikerte kostnader og faktiske kostnader over perioden totalt sett. Vi gir mer detaljer om resultatene i vedlegg.

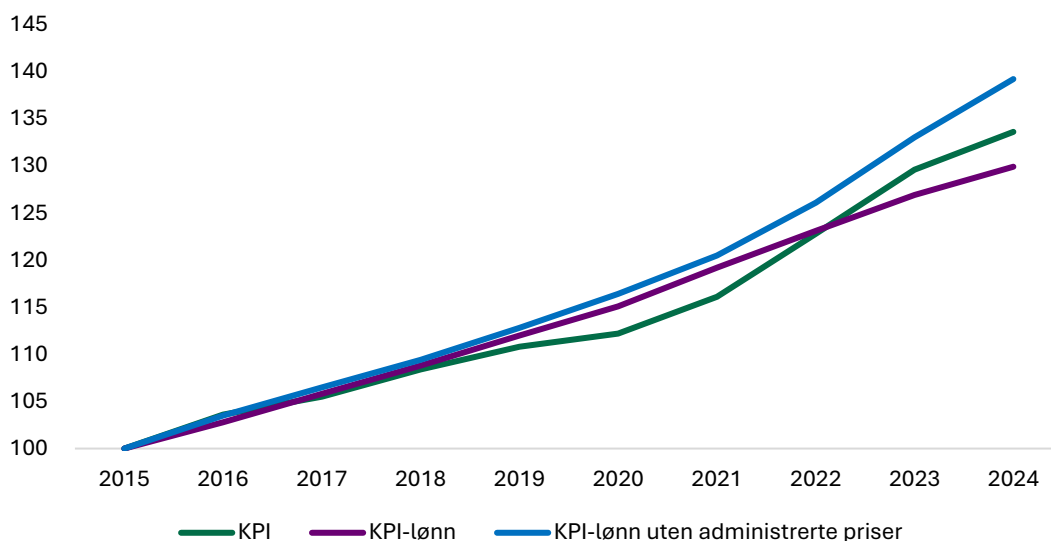
I vår analyse summerer vi de årlige differansene mellom predikerte og faktiske kostnader, og beholder fortegnet – mens RME vurderer absolutte differanser. Vi mener at det er mest hensiktsmessig å beholde fortegnet, siden det sier noe om hvorvidt indekseringen i sum fører til over- eller underkompensasjon over perioden. Denne metoden måler direkte om det er en langsiktig skjevhet og sikrer at over- og underkompensasjon utligner hverandre, noe som er avgjørende for at

nettselskaper skal få dekket sine kostnader over tid. Å bruke absolutte differanser kan overdrive det totale avviket og skjule om indeksen faktisk gir for høye eller for lave DV-kostnader over tid.

Uavhengig av resultatene så mener vi at denne analysen alene ikke er tilstrekkelig for å kunne konkludere på en indeks



Figur 1 - Differanse mellom faktiske og predikert kostnader i milliard kroner ved bruk av ulike indekser



Figur 2 - Utvikling i KPI, KPI-lønn og KPI-lønn uten administrerte priser. 2015=100. Prognose fra 2025.
Kilde: SSB

2. Utviklingen i kostnader er sammensatt og er preget av flere forhold

Analysen er basert på en kort tidsperiode og preges av flere historiske forhold som gir et skjevt bilde:

- **Nettselskaperens DV-kostnader har hatt nærmest flat utvikling i kostnadsnivå i bransjen i perioden 2017-2020.** Som en følge av det har alle de tre indeksene høyere vekst enn kostnadene. Det er vanskelig å tallfeste hvor mye av denne utviklingen som skyldes volum- og prisvirkninger. I perioden har bransjen hatt økt fokus på effektivitet, digitalisering, og utnyttelse av stordriftsfordeler gjennom fusjoner og samarbeid i bransjen. Dette mener vi er

mye av grunnen til at kostnadene har holdt seg stabile over lengre tid, og er ikke et uttrykk for flat utvikling i priser som bransjen møter.

- **Samtidig har KPI hatt ekstraordinær vekst i 2021, 2022 og 2023** grunnet ekstremt høye energipriser, svekket kronekurs og global prisvekst etter pandemien og krigen i Ukraina. KPI vokste med 3,5 % i 2021, 5,8 % i 2022 og 5,5 % i 2023 – sammenlignet med en gjennomsnittlig årlig vekst på 2,4 % for perioden 1991-2024. Uten denne ekstraordinære utviklingen i KPI ville differansen mellom faktiske kostnader og predikerte kostnader med bruk av KPI vært høyere enn analysen viser.

Disse forholdene samlet kan forklare hvorfor KPI treffer best i de fleste årene i perioden 2017-2024 som analyseres av RME, selv om KPI ikke nødvendigvis er best egnet til å inflasjonsjustere bransjens DV-kostnader.

3. Vi mener derfor at RME bør supplere sin analyse med prinsipielle vurderinger som kan gi en indikasjon på hvilken indeks kan være mest treffsikker i fremtiden

Sammensetningen av bransjens DV-kostnader tilsier at det er KPI-lønn uten administrerte priser som bør brukes til å forutsi inflasjon:

- **DV-kostnader i nettselskaper er i stor grad lønnsdrevet.** En svært stor andel av nettselskapenes kostnader er personalkostnader, både direkte gjennom egne ansatte og innkjøp av ulike tjenester. Nøkkeltall på RMEs hjemmesider viser at mer enn 75 % av DV-kostnadene til bransjen de siste ti årene enten er kostnader til internt personell eller kjøp av eksterne tjenester¹. KPI-lønn er designet for å reflektere dette, mens KPI vil undervurdere det. Figur 3 viser at KPI har historisk hatt langt lavere vekst enn årslønn.
- **KPI påvirkes sterkt av faktorer som ikke er relevante for nettselskaper.** For eksempel, de største vektene i KPI i 2024 var matvarer og kultur og fritid². KPI påvirkes også av importert inflasjon gjennom energipriser og valutakursendringer.
- **KPI påvirkes av politisk styrte priser,** herunder Norgespris, strømstøtteordningen og elavgift. RME sin høring er motivert blant annet av behovet for å unngå at politisk styrte priser påvirker indeksen som brukes i reguleringen da "*nettselskapenes kostnadsnivå i liten grad er påvirket av myndighetene*".³

RME (da NVE) la vekt på disse forholdene i sin vurdering i 2015 da det ble besluttet å bruke KPI-lønn i stedet for KPI for å inflasjonsjustere driftskostnader. RME (NVE) anerkjente at driftskostnader til nettselskaper stort sett er lønnsdrevet og merket at "*siden KPI er et generelt mål på prisvekst innenfor en bredt sammensatt "varekurv" trenger ikke dette være et godt mål på prisveksten i DV hos nettselskaper [...] Sammensetningen av elementene i KPI kan være en dårlig indikator for å beskrive utviklingen i nettselskapene kostnader*"⁴.

4. SSB prognoser for årslønn kan brukes til inntektsrammevarsel for å predikere KPI-lønn uten administrerte priser

RME begrunner delvis sitt valg av KPI med at det finnes prognoser for denne indeksen, noe som ikke finnes direkte for KPI-lønn uten administrerte priser. **Statnett mener at det viktigste er å finne en**

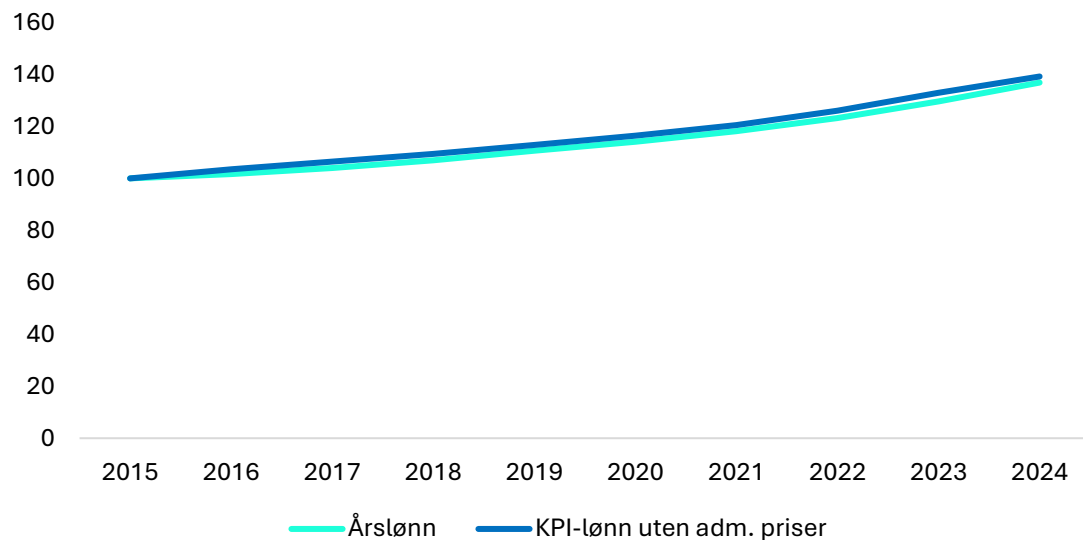
¹ Nøkkeltall for nettselskapene - NVE

² SSB, Oversikt over konsumgrupper og vektorer i konsumprisindeksen.

³ RME, 2025, Høringsdokument nr 3/2025, Forslag om endring i inntektsreguleringen av Nettvirksomheter, Endring i metode for inflasjonsjustering av drifts- og vedlikeholdskostnader

⁴ NVE, 2015, Endringer i inntektsregulering, Mindre variasjon i inntektsrammer, inntektsendringer ved fusjoner, håndtering av mer-/mindreinntekt, tariffen ved oppkjøp og sammen slåing, para 2.1.3

indeks som best forklarer inflasjonen som bransjen møter. Likevel er vi enige i at det er en fordel om det er mulig å prognostisere utvikling i indeksen. Vi foreslår derfor at RME bruker SSB sine prognoser for utvikling i lønn for å predikere KPI-lønn uten administrerte priser til inntektsrammevarsel. I perioden 2015-2024 har årslønn og KPI-lønn uten administrerte priser vokst med henholdsvis 37 % og 39 %. Det skal derfor ikke forventes store avvik mellom årslønn og KPI-lønn uten administrerte priser.



Figur 3 - Utvikling i KPI-lønn uten administrerte priser og årslønn, 2015=100. Kilde: SSB

Oppsummert vil vi understreke at det er svært positivt at RME vil endre dagens indeks, men vi tror det er en betydelig risiko for at RME sitt forslag fortsatt vil føre til at inntektsrammen underestimerer kostnadene. Dette er spesielt uheldig i perioden vi er inne i med betydelige behov for å styrke nettkapasiteten. Vi oppfordrer RME til å vurdere hvilken indeks som er mest egnet for å justere for utvikling i prisnivå for nettbransjen som i hovedsak er drevet av lønn. Vi stiller oss gjerne til disposisjon for videre dialog.

Med vennlig hilsen,

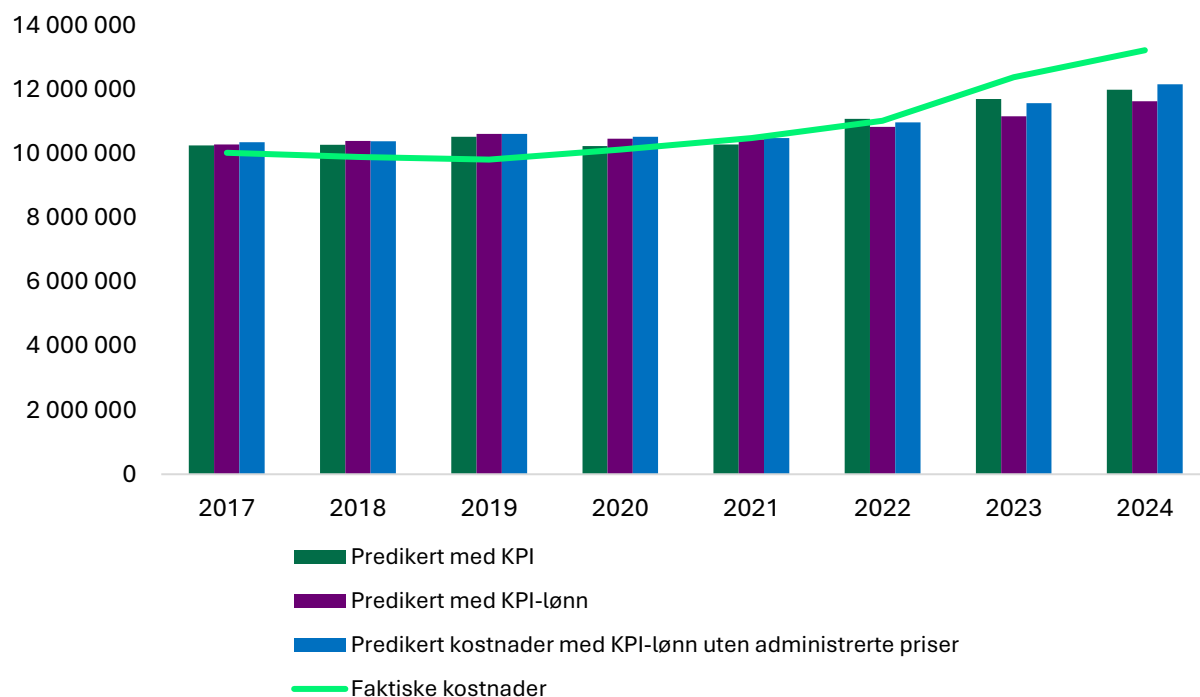
Cathrine Lund Larsen

Vedlegg:

Analyse av faktiske og predikerte kostnader, inkludert Statnett

Vi har replikert RME sin analyse inkludert Statnett og presenterer her resultatene i mer detalj. Analysen starter i 2017 fordi indeksen KPI-lønn uten administrerte priser er gitt kun fra 2015.

Tallene er basert på D&V kostnader inkludert glattede pensjonskostnader for alle nettselskaper, inkludert Statnett



Figur 4 - Predikerte kostnader vs faktiske kostnader i tusen kroner, inkludert Statnett

Tabell 1 – Differanse mellom predikerte og faktiske D&V kostnader i milliard kroner.

År	D&V predikert med KPI	D&V predikert med KPI-lønn	D&V predikert med KPI-lønn uten administrerte priser
2017	0,23	0,26	0,33
2018	0,39	0,51	0,49
2019	0,71	0,80	0,80
2020	0,11	0,34	0,40
2021	-0,20	-0,04	-0,00
2022	0,06	-0,19	-0,05
2023	-0,68	-1,22	-0,81
2024	-1,24	-1,60	-1,06
Sum 17-24	-0,61	-1,15	0,10